

Njuolggadusat ohcanvuđot doarjjaortnegiidda Dáidda- ja kulturgaskkustanarenaide ja Gelbbolašvuodálokten sámi institušuvnnain 2015

Njuolggadusaid ulbmil

Njuolggadusaid ulbmil lea addit deavddamearrádusaid Sámedikki bušehtti.

Ulbmilolahusa mihttomearri ja eavttut

Sámi institušuvnnat leat ođđahutkkálaččat ja innovatiivvalaš sámi dáidda ja kultuvrra gaskkusteaddjit.

Ulbmilolahusa eavttut:

- Raporta proševttaid čađaheami birra.

Doarjjaortnega olahusjoavku:

Sámi institušuvnnat mat oččot njuolggo doaibmadoarjaga Sámedikki bušehta bokte, kap. 5.

Ohcanáigemearri:

Rábas ohcanáigemearri.

Hálddašeapmi

Sámedikki dievasčoahkkin mearrida jahkásaččat movt ruđat Sámedikki bušehtas galget juogaduvvot, ja sáhtta válljet surggiid maid vuorua.

Ovttaskas mearrádusa mii lea dahkkojuvvon dáid njuolggadusaid vuodul sáhtta váidit Sámedikki váiddalávdegoddái hálddahuslága § 28 vuodul.

2015 vuoruhansuorgi:

- Movttiidahttit ovdánahttima ja ođđashuksema sámi institušuvnnaid dáidda- ja kulturgaskkustanarenan.
- Ruhtadit aktivitehtaid mat váikkuhit guhkesáiggi ovdánahttima sámi institušuvnnaid.
- Sámi institušuvnnaide lámčit dili dárbblašlaš nuppástuhttimiidda.

Oppalaš eavttut

Ohcci doaibma galgá dávistit gustovaš lágaide ja njuolggadusaide, dát guoská maiddá vearro-, divat- ja rehketoalloláhkaaddimii.

Doaibmabidju ii sáhte leat čađahuvvon dahje álggahuvvon ovdalgo Sámediggi lea ožžon ohcama. Erenoamáš ákkaid vuođul sáhtta spiehkastit dán njuolggadusas

Maŋŋá doarjjamearrádusa sáhtta leat váldonjuolggadus ahte ii addojuvvo eanet doarjja seamma doaibmabidjui/prošektii.

Doarjjaoažžu galgá muitalit ahte lea ožžon Sámedikkis doarjaga doaibmabidjui/prošektii.

Ohccit mat oččot njuolggodoarjaga Sámedikki bušeahta bokte, eai sáhte vuordit oáččut doarjaga ohcanvuđot ortnega bokte aktivitehtaide ja prošeavttaide maid njuolggodoarjja galgá gokčat. Sámediggi ja Riikarevišuvdna sáhttet bearráigeahččat geavahuvvojit go ruđat eavttuid mielde, gč. juolludusnjuolggadusa § 10 nuppi lađđasa ja riikarevišuvdnalága § 12 goalmmat lađđasa.

Gáibádusat ohcama sisdollui ja hápmái

Ohcamis galgá veardiduvvot sáhtta go dásseárvoperspektiiva váikkuhit prošeavtta čađaheapmái dehe bohtosiidda ja movt dat dan oktavuodas fuolahuvvo.

Ohcamis galget leat buot dieđut mii gáibiduvvo Sámedikki ohcanskovis.

Doarjjaohcan galgá beaiváduvvon ja vuolláičállojuvvon. Sus guhte vuolláičállá ohcama ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/ásahusa jna. Doarjjaohcan galggašii leat čállojuvvon Sámedikki mearridan ohcanskovvá.

Ohcci lea geatnegahttojuvvon almmuhit buot dáid dieđuid mat dárbbášuvvojit ohcama meannudeapmái, maiddá dieđuid vejolaš eará almmolaš doarjagiid birra.

Buot prošeaktaohcamiid várás galgá ráhkaduvvot bušeahtta mas lea gollogeahččastat doaibmabijuid ja ruhtadanplána ektui ja prošeaktačilgehus mas válddahuvvo prošeavtta olahusjoavku, vuođuštus, eaiggáduššangaskavuohhta, fágalaš sisdoallu, ovdánanplána čadnojuvvon muttuide, vejolaš gaskkusteapmi, báikkálaš čanastumit ja prošeavtta čađahanvejolašvuhtii.

Golut mat eai leat doarjjavuoigadahttojuvvon

Doarjja ii addojuvvo doaibmabijuide mat gullet ásahusa/organisašuvnna dábálaš doaibmabargamušaide.

Doarjja maid ii addojuvvo čilgekeahces goluide, sosiálagoluide iige investeremiidda.

Definišuvnnat

Doaibmavuđot gollun oaivilduvvojit: rehketdoallo- ja revišuvdnamáksu, reantogolut, divadat, eará finánsagolut, vearro- ja divatgolut, el-rávdnji, latnjagolut, dáhkádusat, penšuvdnagolut, sosiála golut, eará bargiidgolut, stivrabálkkážit, stivragolut, fitnodatčoahkkimat ja válđočoahkkimat, árvonjeaidimat ja árvovuolideamat.

Sosiálagollun lohkkuojuvvojit: bargiid skeaŋkkat, bargiid kurssat, friija kantiidna ja eará sullasaš ovddut.

Investeremiin oaivilduvvo bastevaš opmodat go das vurdojuvvo 3 jagi geavahanáigi ja ahte gollohaddi lea 15 000 ru dahje eanet earret momssa (sidjiide geat leat momsageatnegahttojuvvon).

Ohcamiid árvvoštallan ja daid gaska vuoruheapmi

Vuoruhemiide lassin mat bohtet ovdan Sámedikki bušeahsas, árvvoštallojuvvojit ohcamat ekonomalaš, márkkanlaš, tehnikkalaš, servvodat ávkki, dáiddalašvuoda, fágalaš ja eará relevánta beliid vuodul.

Ohcamiid meannudeami oktavuodas sáhtta Sámediggi árvvoštallat nákke go ohcci ekonomalaččat čadahit proševtta. Sámediggi sáhtta viežžat kredihhtadieđuid ohcci birra.

EEO-njuolggadusat

Doarjja juolluduvvo EEO-šiehtadusa njuolggadusaid mearkkašmeahtun doarjaga mielde. Njuolggadusat mearkkašmeahtun doarjagiid birra čuvvot skábmamánu 14. b. 2008 láhkaásahusa nr 1213. Dáid njuolggadusaid mielde ii sáhte doarjjaoažžu vuostáiváldit mearkkašmeahtun doarjaga eanet go oktiibuot 200 000 Euro (mii lea sullii 1,6 miljon ruvnu 2011:s) ovtta dahje mángga sajis 3 jagi rehketdoallojagi áigodagas.

Ovdalgo doarjaga sáhtta máksit ferte doarjjaoažžu duođaštít Sámediggái ahte ii oaččo mearkkašmeahtun doarjaga eará sajis máksinjagi dahje guovtti ovddit jagiin mat oktiibuot Sámedikki doarjagiin gaskamearálaččat eai leat eanet go 515 000 Norgga ruvnu. Vejolaš odđa almmolaš doarjjaohcamiid oktavuodas (beroškeahhtá gos oažžu doarjaga) lea doarjjaoažžus geatnegasvuohhta dieđihit dán doarjaga birra. Dieđihangeasku gusto 3 rehketdoallojagi fáladatáigemeari rájes.

ESA sáhtta geatnegahttit norgga eiseválddiid, maiddá Sámedikki, gáibidit doarjaga ruovttoluotta doarjjaoažžus jos doarjja ii leat addojuvvon njuolggadusaid mielde dahje doarjjaoažžu ii geavat doarjaga dan ulbmili masa lea addojuvvon.

Meroštallannjuolggadusat

Doarjaga vuolit rádji lea 10 000 ru. Doarjaga badjerádji 300 000 ru.

Ohccit main ii leat eará ruhtadeapmi, fertejit rehkenastit iežas kapitála mielde prošeaktii. Prošeavttat main ii leat eará ruhtadeapmi dahje iežas kapitála sáddejuvvojit ruovttoluotta.

Iežas bargu ii sáhte leat badjel 20 % dohkkehuvvon goluin. Iežas buvttut ja iežas dávviriid láigu ii galgga leat eanet go márkanhaddi. Gáibiduvvojit vuolláičállojuvvon diibmolisttat. Iežas barggu viidodat árvoštallojuvvo dalle go doarjja ohccojuvvo ja válddahuvvo ohcamis. Sámediggi árvoštallá iežas barggu individuálalaččat juohke ohcamis.

Sámedikki oassi dohkkehuvvon goluin boahťa ovdan juolludusreivves, ja ráddjejuvvo bajás guvlui dihto proseantamearrái ollislaš ruhtadeamis. Sámedikki ruhtadanoassi ii sáhte leat eanet go dat proseantamearri mii boahťa ovdan dohkkehuvvon ruhtadanplána mearrádusas.

Eavttuid dohkkeheapmi

Doarjjaoažžu galgá ovdal go lea gollan **5 vahku** doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jos Sámediggi ii oaččo eavttuid dohkkeheami, sihkkujuvvo doarjja duodi eanet dieđitkeahttá. Sus guhte vuolláičállá doarjjaeavttuid, ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/institušuvnna jnv.

Gárvvistan áigemeari /raporteren

Prošeakta galgá gárvvistuvvot jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona. Doarjjaoažžu sáhtta čálalaččat ohcat prošeavtta gárvvisteapmái guhkit áigemeari. Ohcan galgá vuodustuvvot.

Erenoamáš ákkaid vuodul sáhtta doarjjaoažžu čálalaččat ohcat guhkit áigemeari prošeavtta gárvvisteapmái. Ohcan galgá vuodustuvvot.

Doarjjaoažžus lea vuoigatvuohta oažžut guhkit áigemeari jos Sámediggi gáibida rievdadit prošeavtta maŋŋá go dat lea álggahuvvon.

Doarjjaeavttuid rievdadusat

Maŋŋágo doarjjaoažžu lea ožžon doarjjalohpádusa, de galgá son ieš dieđihit doarjjaeavttuid vejolaš rievdadusaid birra.

Doarjjaoažžu ii sáhte čađahit stuorábuš rievdadusaid guoskevaš prošeavttas ovdalgo lea čálalaččat dieđihan Sámediggái ja ožžon das čálalaš dohkkeheami. Dohkkehuvvon ruhtadanplána rievdadeapmi adnojuvvo álo stuorábuš rievdadussan.

Raporteren ja máksin

Jos doarjjaoažžu galggaš oažžut ruđaid, de ferte sáddet Sámediggái máksinávžžuhusa. Sus guhte vuolláičállá máksinávžžuhusa ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/institušuvnna jnv. Sámedikki raporterenmála galgá geavahuvvot.

Vuosttaš oasi oassemáksimis:

- Dalle go máksinávžžuhus lea buktejuvvon, máksojuvvo 50 % doarjagis.

Nuppi oasi oassemáksimis:

- Loahppa 50 % máksojuvvo dalle go prošakta lea gárvvistuvvon ja rehketdoalu raporterren sáddejuvvon.
- Prošaktarehketdoalus galget oidnot ollislaš golut ja dietnasat. Doarjjaoažžu gii lea registrerejuvvon momsaregistaris, galgá rehketdoalus čájehit goluid ja dietnasiid momssa haga.
- Prošaktarehketdoallu galgá duodaštuvvot juogo nu ahte sádde prošakta guittiid dahje duodaštusa fápmuduvvon rehketdoallis dahje duodaštusa registrerejuvvon dahje stáhtafápmuduvvon revisoras.

Rehketdoalu ruđaid geavaheamis badjel 200 000 ru galgá stáhtautoriserejuvvon dahje registrerejuvvon revisor duodaštit. Revišuvdna galgá čadahuvvot áiggis áigái gustovaš nationála ja riikkaidgaskasaš revišuvdnastándárddaid vuodul. Revisora galgá identifiseret rehketdoalu ollislaš goluid ektui mat čatnasit doarjagii ja vejolaš geavatkeahces ruđaide. Dasa lassin ahte rehketdoallu lea čadahuvvon válddahuvvon rehketdoalloprinsihpaid vuodul, galgá revisor duodaštit ahte dat eavttut mat gustojit guoskevaš doarjaga geavaheapmái leat ollašuhthuvvon.

Doarjaga oanideapmi maŋŋá go prošakta lea gárvvistuvvon

Jos loahpalaš golut prošavtta rehketdoalus leat unnit go dohkkehuvvon gollogeahčastat mearrádušas, oanida Sámediggi doarjaga vásttolaččat.

Doarjaga ruovttoluotta máksin ja sihkkun

Prošavtta gárvvisteami oktavuodas galget geavatkeahces doarjjaruđat máksojuvvot ruovttoluotta Sámediggái.

Sámediggi sáhtta gáibidit ahte doarjja mii lea máksojuvvon menddo ollu, máksojuvvo ruovttoluotta.

Sámediggi sáhtta geassit doarjalohpádusa ruovttoluotta dahje gáibidit máksojuvvon doarjaga ruovttoluotta máksojuvvot jos:

- Doarjjaoažžu lea rihkkon dieđihangeaskku
- Doarjja ii leat geavahuvvon daid eavttuid mielde mat leat mearriduvvon doarjjareivves
- Doarjja ii leat geavahuvvon juolludusa ulbmila mielde
- Lea gáibiduvvon heaittiheapmi, ovddiduvvon reastaluvvangohčus, priváhta dahje almmolaš vealgešiehtadallamat leat rahppojuvvon doarjjaoažžu ektui dahje doarjjaoažžu heaitá máksimis máksámušaidis
- Doarjjaoažžu eará láhkái stuorrát lea rihkkon dáid njuolggadusaid mearrádušaid

Jos doarjjaoažžu dákkár oktavuodain ii mávsse ruovttoluotta, de sáhtta Sámediggi rievtti bokte gáibidit dan mii lea buorin máksojuvvot. Jos ruđat eai máksojuvvo ruovttoluotta áigemeari sisa mii lea biddjojuvvon, de sáhttit dasa lassin gáibidit maŋŋoneami ovddas reanttuid, gč. lága “lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.”.

Evalueren

Sámediggi galgá fuolahit ahte evalueremat čadáhuvvojit oktilaččat vai oažžu dieđu dan birra leat go doarjjaortnegat beaktilat resursageavaheami, organiserema ja mearriduvvon mihttomeriid ektui.